

Toimintakertomus 2017

SISÄLLYS

YLEISTÄ	2
HALLINTO	2
Hallitus	3
Vuosikokoukset	3
Jäsenistö	4
Henkilöstö	4
YHDISTYKSEN TOIMINTA	5
Yritysyhteistyö	5
Dry Toilet 2018 -konferenssi	5
Hiedanranta	6
Virtsan lannoitekäytön edistäminen	6
VIESTINTÄ, TAPAHTUMAT JA NEUVONTA	7
Neuvonta	7
Luennot, seminaarit ja muut tapahtumat	7
Ulkomaan avaukset	8
Vuoden 2017 tapahtumakalenteri	8
Viestintä	9
Vuoden huussiteko -palkinto	10
Kuivike-lehti	10
Huussikortteli 6-9.4.2017	11
Varainhankinta	11
HANKETOIMINTA	12
Sambian kuivasanitaatio-ohjelma 2017-2020	12
Vedellä ja sanitaatiolla kestävä kehitys 2017-2018 ... 12	
KIVIREKI – Kaupunkiviljelystä resurssitehokasta liiketoimintaa 2015-2017	13
HIERAKKA -Hiedanranta ravinnekierron ja toiminnallisen tiedottamisen kehitysalueena 2017-2018	14
Valtakunnallinen jätevesineuvonta	15
MORTTI - Mobiili ravinteiden talteenotto kenttäolosuhteissa	16
TALOUS	16

YLEISTÄ

Käymäläseura Huussi ry (KSH ry) on sitoutumaton, yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää erilaisin tavoin ekologiseen sanitaation perustuvaa DT-teknologiaa (dry toilet technology) tasavertaisena vaihtoehtona vesikäymälälle. Ekologiseen sanitaatioon sisältyy vedettömien ja vähävetisten käymälöiden käyttö ja suunnittelu, ihmistuotoksen turvallinen käsittely ja luontaisen, suljetun ravinnekierron toteutuminen sekä vesistöjen suojelu. KSH ry on maanlaajuisesti tunnetuin alan asiantuntija ja yhdistyksen julkinen profiili on viime vuosina kehittynyt valtavaa vauhtia, mistä kertoo yhä lisääntyvä maan kattavien medianhuomioiden ja yhteydenottojen määrä. Yhdistyksen ydinosaamiseen kuuluu ekologisen sanitaation ja kuivakäymäläteknologian suunnittelun ja edistämisen lisäksi mm. tiedotus- ja vaikuttamistyö ja projektihallinnon osaaminen.

Vuosi 2017 oli yhdistyksen 15. toimintavuosi. Edellisvuoteen verrattuna yhdistyksen toiminta pieneni hanketoiminnan supistuessa ja työntekijävahvuuden tippuessa neljästä kolmeen. Tämä näkyi luonnollisesti yhdistyksen toiminnassa ja erityisesti toiminnan vaikuttavuudessa. Vuoden aikana käynnissä oli yhteensä kuusi koti- ja ulkomaan hanketta. Yhdistyksen toiminta on viime vuosina monipuolistunut ja KSH ry on pyrkinyt resurssiensa puitteissa vastaamaan kasvavaan tiedon tarpeeseen niin sisäkuivakäymälöiden ja hajajätevesiasetuksen edistämisen kuin ravinnekierron toteutumisen osalta monilla yhteiskunnan osa-alueilla.

HALLINTO

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Tampereella Kalevan kaupunginosassa Väinämöisenkadulla, jonne muutettiin marraskuun lopussa 2016. Toimistotilat sijaitsevat asunto-osakeyhtiön omistaman pienkerrostalon kivijalassa, jossa käytössä on kaksi isompaa toimistohuonetta sekä keittiö ja sosiaalitilat. Uudet toimistotilat ovat osoittautuneet hyviksi ja toimiviksi tarpeisiin nähden, ja lisäksi vuokratulot ovat pienentyneet merkittävästi.

Yhdistyksellä oli toimintavuoden aikana kolme työntekijää. Työntekijät olivat 80% työajalla suurimman osan vuodesta hankerahoituspäätöksistä johtuen. Toimistolla oli kaksi harjoittelijaa keväästä loppuvuoteen asti sekä harjoittelijoita ulkomaan kehitysyhteistyöhankkeissa. Toimistolla oli harjoittelussa syksyllä myös kaksi viikkoa tšekkiläinen Erasmus-opiskelija. Yhdistyksen toimintaan osallistui lisäksi kymmeniä vapaaehtoisia, jotka auttoivat sekä kotimaan että ulkomaan toiminnan toteuttamisessa ja eteenpäin viemisessä.

Yhdistys oli toimintavuonna 2017 KEPA:n jäsen, Suomen vesifoorumi ry:n jäsen (FWF, edustaja myös FWF:n hallituksessa), sekä jäsenenä ulkomaisissa yhteisöissä: WTO, WTA ja SuSanA.

HALLITUS

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat toimintavuonna 2017 varsinaisina hallituksen jäseninä Ruusa Gawaza (pj.), Krista Haapamäki (vpj.), Mia O'Neill (rahastonhoitaja), Juhani Tenhunen, Johanna Kallio, Hannamaija Fontell, Ilkka Pulkkinen ja Pia Engström sekä varajäseninä Noora Mantere ja Eeva-Liisa Viskari. Hallituksen ulkopuolisenä sihteerinä toimi Riina Heinisuo. Hallitus kokoontui kauden aikana yhdeksän kertaa ja sähköpostikokous järjestettiin kerran. HIERAKKA ja KIVIREKI -hankkeilla oli lisäksi omat ohjausryhmänsä, jotka kokoontuivat tarvittaessa.

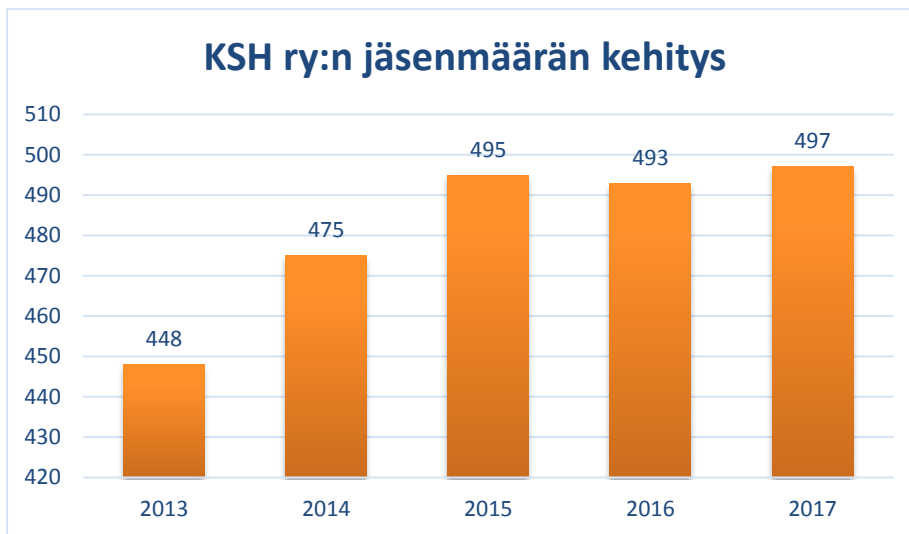
VUOSIKOKOUKSET

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkuokous järjestettiin yhdistyksen toimistolla Väinämöisenkadulla 22.4. Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokouksen yhteydessä pidettiin kaikille avoin kompostointiluento, jossa KSH ry:n Sari Huuhtanen ja Karoliina Tuukkanen kertoivat ajankohtaisia vinkkejä käymälätuotosten ja viherjätteen kompostoinnista. Kokoukseen osallistui 15 yhdistyksen jäsentä.

Yhdistyksen sääntömääräinen syysvuosikokous pidettiin perinteiseen tapaan Maailman käymäläpäivänä 19.11. Rakennuskulttuurikeskus Piirussa Tampereen Pispalassa. Syyskokoukseen osallistui 16 yhdistyksen jäsentä. Syysvuosikokouksen yhteydessä järjestettiin työpaja kestävän kehityksen tilasta suomessa vesi- ja sanitaatiotavoitteen osalta. KEPAn ja kansalaisjärjestöjen "Suomi ja Agenda 2030 – Kansalaisjärjestöjen seurantaraportti" on vaikuttamistyön väline, joka tarjoaa ajankohtaista tietoa kestävän kehityksen tilasta Suomessa ja tarjoaa vinkkejä ja suosituksia päätöksentekijöillemme. Raportin toista osaa alettiin työstää vuoden 2017 syksyllä ja raportti tulee sisältämään myös kestävän kehityksen tavoitteen numero 6, puhdas vesi ja sanitaatio. Käymäläseura Huussi ry on ottanut vastuulleen tavoitteen 6 tarkastelun raportissa. Raportin työstämiseksi yhdistys järjesti työpajan maailman käymäläpäivänä. Sanitaatiotyöpajassa keskusteltiin Agenda2030-tavoitteista niin paikallisesta, kansallisesta kuin globaalistakin näkökulmasta tarkasteltuina. Työpajan alustajana toimi yhdistyksen projektipäällikkö Sari Huuhtanen, joka toi kokoukseen myös terveisiä Brasilian ja Kiinan matkoiltaan.

JÄSENISTÖ

Vuoden 2017 lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli 465 henkilöjäsentä, 23 yritysjäsentä ja 9 yhteisöjäsentä.

Jäsenmäärä on pysynyt viime vuodet samalla tasolla ilman suuria hyppäyksiä suuntaan tai toiseen. Yhdistyksen toiminnan laajuutta ei kuitenkaan voida mitata jäsenmäärällä, vaan yhdistyksen muulla yhteiskunnassa tapahtuvalla toiminnalla. Tavoitteena olisi saada jäsenmäärä tasaiseen kasvuun ja sen vuoksi vuoden 2017 lopulla alettiin pohtia aktivointikampanjaa uusien jäsenien ja yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneiden henkilöiden tavoittamiseksi.

Jäsenille toimitettiin ajankohtaista jäsenpostia kevätkuukokouksen yhteydessä postitse ja muutoin sähköisiä jäsenkirjeitä mahdollisuuksien mukaan. Sosiaalista mediaa, lähinnä Facebook-sivuja mutta myös Twitteriä, Instagramia ja LinkedIn:niä, käytettiin tiedotuskanavana.

HENKILÖSTÖ

Yhdistyksen henkilökunta työskenteli edelleen pääsääntöisesti hankkeissa. **Sari Huuhtanen** jatkoi projektipäällikkönä ulkoasiainministeriön tukemassa Sambian kehitysyhteistyöhankkeessa, joka alkoi vuoden 2017 alussa. Hankkeessa yhdistettiin aikaisemmat erilliset hankkeet isommaksi kuivasanitaation maaohjelmaksi, jossa on useita projektialueita eri puolilla Sambiaa. Sari Huuhtanen veti lisäksi ulkoasiainministeriön rahoittamaa Vedellä ja sanitaatiolla kestävä kehitystä -hanketta (VGK) ja avusti kotimaan jätevesineuvonta -hankkeessa. **Karoliina Tuukkanen** toimi projektiasiantuntijana KIVIREKI ja VGK-hankkeissa toukokuun loppuun asti. **Susanna Pakula** aloitti kotimaan HIERAKKA ja KIVIREKI -hankkeiden sekä Kuivakäymälä jätevesiratkaisuna hankkeen projektiasiantuntijana toukokuussa. Hallinto-koordinaattorina toimi **Riina Heinisuo**, joka vastasi yhdistyksen taloushallinnosta sekä toimiston hallinnoinnista.

YHDISTYKSEN TOIMINTA

Tässä kappaleessa esitellään kootusti vuoden tärkeimpiä toimintoja ja tapahtumia. Kattavasti niistä saa tietoa yhdistyksen nettisivuilta www.huussi.net.

YRITYSYHTEISTYÖ

Yritysyhteistyötä jatkettiin vuonna 2017. Uusia yrityksiä pyrittiin rekrytoimaan jäseniksi ja muutama uusi jäsen saatiinkin, mutta toisaalta muutama pitkäaikainen yritysjäsen erosi. Toimintavuoden aikana yritysäsenten kanssa osallistuttiin OmaMökki -messujen Huussikortteliin sekä perustettiin YouTube-kanava KSH ry:n toiminnan ja yritysäsenten tuotteiden esittelemiseksi. Kanavalle lisättiin kattava kokoelma yritysäsentemme videoita liittyen mm. kuivakäymälöiden, ja jätevesijärjestelmien asennukseen, huoltoon ja käyttöön liittyen. Yhdistys pyrkii myös ottamaan yritysjäseniä mahdollisuuksien mukaan hankerahoitushakuihin ja toimintavuoden aikana toteutettiin mm. yksi hankehaku yhdessä kiinnostuneiden yritysäsenten kanssa. Toimintavuoden aikana kehitettiin yhdessä yritysäsenten kanssa yhdistyksen verkkokauppaa, jonne yrityksillä on nyt mahdollisuus laittaa omia tuotteitaan myyntiin ja saada sitä kautta näkyvyyttä ja lisämyyntiä tuotteilleen.

KSH ry promoaa yritysäsenten tuotteita kaikissa niissä kymmenissä tilaisuuksissa, joihin yhdistys osallistuu vuosittain. Lisäksi jaetaan tietoa yritysäsenten toiminnasta ja tuotteista netissä, sosiaalisen median kautta sekä useissa lehtijutuissa, joihin yhdistystä vuosittain haastatellaan. Lisäksi yhdistys esittelee yritysäsenten laitteita niissä lukuisissa henkilökohtaisissa neuvonnoissa, joita vuosittain tehdään. Yritysäsenten materiaaleja jaetaan osana kuivakäymäläneuvontaa. Lisäksi saamme paljon yhteydenottoja maailmalta, joissa pyydetään tarjouksia kuivakäymälöiden tai jätevesijärjestelmien toimittamisesta. Välitämme nämä kaikki tarjouspyynnöt yritysjäsenillemme ja pyrimme tätä kautta parantamaan jäseniemme liiketoimintamahdollisuuksia. Yhdistyksellä oli viime vuonna 23 yritysäsentä, joka vastaa huomattavaa läpileikkausta alan toimijoista. KSH ry ei siis tässä mielessä ole ihan perinteinen kansalaisjärjestö, sillä toiminta yritys kentällä on huomattavasti muita järjestöjä aktiivisempaa.

DRY TOILET 2018 -KONFERENSSI

Kolmen vuoden välein järjestetty kansainvälinen kuivakäymäläkonferenssi (International Dry Toilet Conference) järjestetään jo kuudetta kertaa 22.-24.8.2018. Perinteisten korkeakouluympäristöjen sijasta konferenssi järjestetään tällä kertaa Tampereen Hiedanrannassa, teemanaan kiertotalous. Konferenssi järjestetään, kuten aiempina viitenä kertana, tiiviissä yhteistyössä Tampereen korkeakoulujen, eli Tampereen yliopiston, Tampereen teknillisen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa. Konferenssi on International Water Associationin (IWA) sponsoroima. Tampereen kaupunki tukee tilaisuuden järjestämistä omissa tiloissaan. Käytännön järjestelyjä varten on palkattu tälläkin kertaa kongressitoimisto Tavicon Oy.

Tampereelle odotetaan jälleen toistasataa kävijää jopa 40 eri maasta. Konferenssissa käsitellään myös kestävästä sanitaatiosta ja

ravinnekierron uusimpia löydöksiä sekä pureudutaan haasteisiin. Kolmipäiväinen tieteellinen konferenssi esittelee viimeisimpiä tutkimustuloksia ja nostaa esiin tulevaisuuden ratkaisuja. Tapahtuma alkaa perinteisellä suomenkielisellä seminaarilla Kuiva kiertää! Seminaarissa käsitellään muun muassa uudistetun jätevesiasetuksen tuloksia sekä jätevesipohjaista kiertotaloutta liiketoimintamallina. Seminaarin aikana Kuivaamon tiloissa on myös kaikille avoin laitenäyttely, joissa laitevalmistajat esittelevät pönttöjään ja muita tuotteitaan.

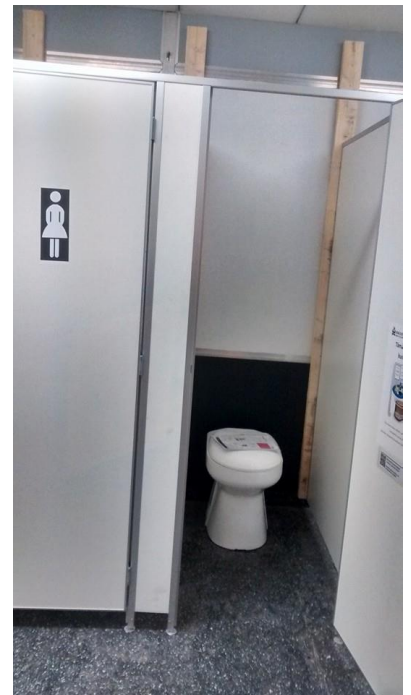
Konferenssin järjestelyt käynnistettiin toimintavuoden 2017 keväällä, jolloin aloitettiin aiheiden ja toimikuntien kokoaminen, rahoituksen suunnittelu ja hakeminen. Syksyllä julkaistiin First Call for Papers, varmistettiin keynote-puhujat sekä avattiin rekisteröinti konferenssiin. Konferenssin järjestäminen on aikaa vievää, ja sitä varten pyrittiin jo toimintavuoden aikana palkkaamaan konferenssisihteerin, mutta rahoituksen puutteen vuoksi konferenssijärjestelyt jouduttiin hoitamaan vapaaehtoisvoimin ja oman työn ohella. Yhdistyksen henkilökunnan ja luottamushenkilöiden ohella konferenssiin on valittu sekä järjestelytoimikunta että tieteellinen toimikunta. Järjestelytoimikunta vastaa käytännön suunnittelusta, ohjelmasta ja muista konferenssiin liittyvistä päätöksistä. Järjestelytoimikunnan puheenjohtajana toimii Mia O'Neill. Tieteellinen toimikunta koostuu alan kansainvälisistä huippuosaajista, ja sen tehtävänä on arvioida ja hyväksyä konferenssiin lähetetyt abstraktit ja artikkelit. Tieteellisen toimikunnan puheenjohtajana toimii dosentti Harri Mattila.

HIEDANRANTA

Valtakunnallisestikin mielenkiintoinen kohde on Tampereella Lielahden alueella Hiedanrannassa vanhan teollisuusalueen kaavoitus 25 000 asukkaan lähiöksi. Hiedanranta on avattu yleisökäyttöön nimellä Väliaikainen Hiedanranta, jota kehitetään kiertotalouden periaatteiden mukaan. Alueella sijaitseva vanha kuivaamo on remontoitu tapahtumakäyttöön ja sinne on asennettu 19 kuivakäymälää. Yhdistys on ollut alusta asti mukana Hiedanrannan kuivakäymälöiden toteutuksessa ja kehitystyössä. Yhdistys on myös esitellyt kuivakäymäläjärjestelmää ja Hiedanrantaa esilaisille vieraille, ollut alueen käytön suunnittelussa ja erityisesti erilaisten ihmistuotosten hyötykäyttöön liittyvien hankkeiden ja suunnitelmien tekemisessä mukana.

VIRTSAN LANNOITEKÄYTÖN EDISTÄMINEN

Vuonna 2017 jatkettiin pitkäjänteistä työtä virtsan lannoitekäytön edistämiseksi. KSH ry:n tavoitteena on, että virtsan lannoitekäyttö on mahdollista Suomessa ja että sitä voidaan pilotoida ja kokeilla haluttaessa. Koska virtsa ei ole lannoitevalmiste, ei sen luovuttaminen eteenpäin tai myyminen ole toistaiseksi sallittua Suomessa. Virtsa on steriili ja käyttökelpoinen lannoite, joten pyrkimyksenä on saada virtsa MMM:n luokittelemaksi ja Eviran hyväksymäksi lannoitevalmisteksi. Vuonna 2016 päättyneessä BIOUREA-hankkeessa tutkittiin virtsan lannoitekäyttöä ja elokuussa 2017 alkanut HIERAKKA- Hiedanranta ravinnekierron ja

toiminnallisen tiedottamisen kehitysalueena jatkaa eteenpäin BIOUREA-hankkeen tuloksista.

VIESTINTÄ, TAPAHTUMAT JA NEUVONTA

KSH ry toimii tavoitteidensa eteen tiedottamalla toiminnastaan erilaisissa tapahtumissa, sähköisessä ja muussa mediassa, järjestämällä tapahtumia ja luentoja, tekemällä yhteistyötä muiden alan toimijoiden kanssa (mm. vesiensuojeluyhdistykset, muut ympäristö- ja kansalaisjärjestöt, organisaatiot, ministeriöt, virkamiehet, korkeakoulut, kansalaisopistot, tutkijat sekä yritykset) sekä erityisesti antamalla koulutusta ja neuvontaa puhelimitse, sähköpostitse sekä henkilökohtaisesti kaikille asiasta kiinnostuneille. Lisäksi KSH ry julkaisee esitteitä ja oppaita, tiedonantoja ja kannanottoja sekä pitää aktiivisesti yhteyttä jäseniinsä mm. sähköisen uutiskirjeen, jäsenille suunnattujen retkien, tapahtumien ja tilaisuuksien kautta. Tiedotuksessa, viestinnässä, yleisötapahtumien järjestämisessä tehdään aina yhteistyötä muiden organisaatioiden kanssa, jos se on mahdollista.

NEUVONTA

KSH ry:n yksi ydintehtävistä on antaa maksutonta ja puolueetonta neuvontaa kuivakäymälöihin, sanitaatioon ja virtsan lannoitekäyttöön liittyen. Neuvonnan tavoitteena on tarjota mm. haja-asutuksen asukkaille ja mökkeilijöille tietoa kuivakäymälöistä ja harmaiden vesien erilliskäsittelystä. Neuvonnassa korostetaan myös aina ammattimaisten suunnittelijoiden käyttöä jätevesiasioita suunniteltaessa. Neuvonnan tarkoitus on aktivoida ja kannustaa asukkaita huolehtimaan jätevesistään myös haja-asutusalueella, tarjota tietoa kustannustehokkaista ja ekologisista jätevesien käsittelymenetelmistä sekä vahvistaa paikallisten tietoa aiheesta. Neuvontaa on toteutettu osallistumalla erilaisiin tapahtumiin, luennoimalla kuivakäymälöistä, jakamalla neuvontamateriaalia jätevesihankkeille, kampanjoimalla sosiaalisessa mediassa ja antamalla neuvoja puhelimitse ja sähköpostilla. Tietoa on laajasti tarjolla myös yhdistyksen nettisivuilla.

LUENNOT, SEMINAARIT JA MUUT TAPAHTUMAT

Vuonna 2017 osallistuttiin mm. Maailma kylässä -festivaaleille Helsingissä, Ympäristöministeriön järjestämälle Jätevesiviikolle sekä Tampereen kaupungin järjestämälle vihreälle viikolle ja ympäristötorille. Lisäksi yhdistys kävi puhumassa erilaisissa tapahtumissa ja piti mm. Rovaniemellä luennon kuivakäymälän hankinnasta ja käymälätuotosten käytöstä.

Yhdistys on erittäin rutinoitunut ja osaava yleisötilaisuuksien järjestäjä, josta kertoo pitkä yleisötilaisuuksien, konferenssien, neuvontatilaisuuksien ja seminaarien lista. Yhdistys on vuosia tehnyt yhteistyötä eri haja-asutusalueiden jätevesineuvontaa toteuttavien järjestöjen kanssa ja mm. kouluttanut osana vesiensuojeluyhdistysten hankkeita, tuottanut materiaalia ja tietoa liittyen haja-asutusalueiden jätevesineuvontaan ja kuivakäymälöihin sekä vastannut asukkaiden kysymyksiin liittyen jätevesiin ja kuivakäymälöihin. Yhdistyksen työntekijät ovat tehneet tiivistä yhteistyötä mm. Suomen ympäristökeskuksen kanssa ja

osallistuneet haja-asutusalueiden jätevesien hallintaan ja neuvontaan liittyviin seminaareihin. Yhdistyksen työntekijöiden vuosien työ haja-asutusalueiden jätevesiasioiden parissa sekä yhteistyö kaikkien alan toimijoiden kanssa tarjoaa edellytykset asiantuntevaan ja laaja-alaiseen neuvontaan liittyen kuivakäymälöihin ja harmaiden vesien erilliskäsittelyyn haja-asutusalueella. Toimintavuoden aikana Sari Huuhtanen osallistui jätevesineuvojille järjestettyyn koulutukseen.

ULKOMAAN AVAUKSET

Toimintavuoden aikana yhdistyksen projektipäällikkö Sari Huuhtanen pääsi Sambian hankkeiden lisäksi antamaan koulutusta kuivakäymälöihin ja sanitaatioon liittyen myös Kiinassa ja Brasiliassa. Marraskuussa Sari Huuhtanen kutsuttiin Kiinaan Pekingiin esitelmöimään kuivakäymälöistä paikallisten ministeriöiden ja provinssien vesitoimijoiden konferenssissa. Kiinan presidentti on julistanut Kiinaan vessavallankumouksen ja sen tavoitteena on saada sanitaatiolle 90 %:n kattavuus vain vuoteen 2020 mennessä. Tällä hetkellä Kiinassa on noin 330 miljoonaa ihmistä vailla asianmukaista sanitaatiota ja heistä yli 90 miljoonaa ulostaa maastoon. Seuraavien vuosien aikana rakennetaan käymälöitä ja viemärijärjestelmiä miljoonille ja Kiinan hallitus panostaa siihen merkittäviä summia rahaa. Kutsu foorumiin oli merkki siitä, että KSH ry on noteerattu myös Kiinan toimijoiden keskuudessa.

Lokakuussa Sari Huuhtanen vieraili kertomassa kuivakäymälöistä Hämeen ammattikorkeakoulun yhteistyöyliopistossa Brasiliassa Feevalen yliopistossa, jonne suunnitellaan uutta kampusta ja kuivakäymälöiden asentamista. Myös köyhien asunalueiden sanitaatiotilanne on verrattavissa Afrikan maiden tilanteeseen ja kuivakäymälöille voitaisiin löytää uusia markkinoita esimerkiksi juuri Brasilian kaltaisista maista. Sari Huuhtasen ulkomaanmatkoilla saamat merkit viittaavat siihen, että kestävän kehityksen tavoitteet ovat auttaneet ymmärtämään, että sanitaation parantamiseksi tarvitaan muutakin kuin pelkkää tekniikkaa ja putkea. Tuotosten hyödyntäminen lannoitteeksi tai energiaksi on nouseva trendi maailmalla, jossa myös meidän suomalaisten kannattaa olla mukana.

VUODEN 2017 TAPAHTUMAKALENTERI

- **14.3.** Kaupunkiviljelyn toteuttaminen -työpaja, Lielahden kartano
- **22.3.** Maailman vesipäivä
- **6.-9.4.** Huussikortteli OmaMökki -messut, Helsingin Messukeskus
- **22.4.** KSH ry:n sääntömääräinen kevätkokous ja kaikille avoin kompostointiluento, Väinämöisenkatu

- **5.5.** Kuivakäymäläluento, Padasjoki
- **27.-28.5.** Maailma kylässä -festivaali, Helsinki.
- **5.6.** Maailman ympäristöpäivä ja Kultaisen talikon luovutus Tampereen kaupungin Vihreän viikon Ympäristötori - tapahtumassa, Tammelantori
- **5.-11.6.** Tampereen kaupungin Vihreä Viikko
- **10.6.** Ympäristötori, Lempäälä
- **18.6.** Kuivakäymäläluento, Kemijoen vesiensuojeluyhdistyksen järjestämä, Rovaniemi
- **8.7.** Kuivakäymälöiden esittelyä, Galleria Huuto, Helsinki
- **22.7.** Kurun markkinat, Kuru
- **31.10.** Sadonkorjuujuhla, Lielahden kartano
- **15.10.** Maailman käsienpesupäivä
- **19.11.** Maailman käymäläpäivä. Yhdistyksen syysvuosikokous sekä Agenda 2030 -työpaja, Rakennuskulttuurikeskus Piiru.
- **23.-24.11.** From Waste to Valuables -matchmaking event, Sokos Hotel Tornio Tampere
- **7.12.** Syötävän puiston avoin ideointitilaisuus, Lielahden kartano

VIESTINTÄ

Yhdistys tiedotti aktiivisesti ravinnekiertoon ja kuivakäymälöihin liittyen vuonna 2017. Varsinkin keväällä yhdistys oli paljon esillä eri julkaisuissa kuivakäymälöihin liittyen. Kuivakäymälöitä koskevia juttuja julkaistiin lehdissä ja verkossa 13 vuoden 2017 aikana.

Laitemallien valintaa koskevien juttujen lisäksi käymälätuotosten käsittelyä, virtsan lannoitekäyttöä ja kompostointia käsitellään säännöllisesti. Ensimmäistä kertaa toimintavuoden aikana otsikoitiin juttuja sanoin: kuivakäymälöitä kaupunkeihin, sen sijaan että olisi uutisoitu kuivakäymälästä vapaa-ajan asunnon tai haja-asutusalueen kiinteistön ratkaisuna.

Valtakunnallisia tiedotteita lähetetään Tiedotus.com -portaalin kautta. Yhdistyksen tiedotteet löytyvät nettisivuilta. Laajat viestintätoimet keskitettiin perinteisesti vuoden aikana kolmeen ajankohtaan: Maailman vesipäivään (22.3.), maailman ympäristöpäivään (5.6.) sekä maailman käymäläpäivään (19.11.).

Edellisvuosien tapaan yhdistyksen nettisivujen ylläpitoon kiinnitettiin huomiota ja pyrittiin kehittämään niitä asiakaslähtöisemmiksi ja selkeämmäksi käyttöä. Verkkosivuja katseltiin vuoden 2017 aikana 94 142 kertaa, istuntoja 33 762 ja käyttäjiä 26 249. Verkkosivuilla käytiin eniten heinäkuussa ja kävijöistä 72 % on ollut uusia käyttäjiä. Kaikkein eniten on käyty laitemallivertailu -sivulla (13 014 kertaa), joka laadittiin Pirkanmaan neuvontahankkeen aikana (Kuivakäymälän hankinta – tuumasta toimeen!). Yhdistyksen nettisivut (noin 60–110 kävijää/päivä) sekä sosiaalinen media (noin 2600 tykkääjää) keräsivät paljon kävijöitä ja niiden ylläpitoon kiinnitettiin huomiota. Tämän lisäksi yhdistyksellä on 4-6 kertaa vuodessa ilmestyvä uutiskirje, jota voi tilata mm. nettisivuilta helposti. Sähköisen uutiskirjeen tilaajia oli vuoden 2017 lopulla 470,

ja uutiskirjeen tilaajien määrä jatkaa tasaisesti kasvuaan. Myös verkkokaupan kehittämistä jatkettiin tuomalla myyntiin mm. yritysjäsenten tuotteita sekä tuottamalla uusia tuotteita yhdistyksen varainhankintaa ajatellen.

VUODEN HUUSSITEKO -PALKINTO

KSH ry on myöntänyt Vuoden huussiteko -palkintona Kultaisen talikon jo vuodesta 2002. Vuoden 2017 kultainen talikko luovutettiin Tampereen ympäristötorilla maanantaina 5.6 Tampereen kaupungin Hiedanrannan kehitysohjelmalle. Tunnustuksen vastaanotti Hiedanrannan hankekehitysjohtaja Reijo Väliharju.

Tampereen Hiedanrannan alueelle suunnitellaan 25 000 asukkaan ja 10 000 työpaikan kaupunginosaa. Jo ennen alueen rakentamista Hiedanrannassa on haluttu edistää kiertotaloutta konkreettisin kokeiluin. Yhteisöille, yrityksille ja oppilaitoksille on annettu mahdollisuus toteuttaa erilaisia kehityshankkeita alueella. Kun Hiedanrannan sellutehtaan vanha kuivauskonehalli muunnettiin kulttuurikäyttöön, syntyi tarve käymälöiden rakentamiseen. Vanhoissa tiloissa ei ollut toimivaa viemärintiä ja muutaman kokouksen jälkeen päädyttiin kuivakäymäläjärjestelmän rakentamiseen. Hankekehitysjohtaja Reijo Väliharjun innostus ja ennakkoluulottomuus edesauttoivat kulttuuritila Kuivaamon kuivakäymälöiden toteutusta. Usean toimijan yhteistyönä Kuivaamolle suunniteltiin ja rakennettiin 21 kuivakäymälää kesällä 2016. Käymälöistä kaksitoista on erottelevaa kuivakäymälää, kuusi vedetöntä pisuaaria sekä yksi esteetön kompostoiva kuivakäymälä. Käymäläkapasiteetti on riittävä 1000 asiakkaan käyttöön ja täysin ainutlaatuinen järjestelmä Suomessa.

Hiedanrannassa on myös panostettu tuotosten jatkokäyttöön sekä järjestelmän huoltoa ja ylläpitoa on kehitetty vuoden aikana. Erottelevat kuivakäymälät ja vedettömät pisuaarit mahdollistavat virtsan hyväksikäytön lannoitteena ja ulosteen käytön maanparannusaineena. Kuivaamolle hankittiin myös koekäyttöön pikakompostori käymälätuotosten kompostointiin. Kuivaamalla kerättyä virtsaa suunnitellaan käytettäväksi jatkossa lannoitteena mm. Hiedanrannassa vesiviljelyjärjestelmissä.

KUIVIKE-LEHTI

Yhteistyössä Sydän-Hämeen lehden kanssa toimitettiin ja painettiin jo yhdestoista KUIVIKE-lehti, joka valmistui kevään OmaMökki -messuille ja jäsenpostitusta varten. Lehteen koottiin ajankohtaistietoa yhdistyksen hankkeista ja toiminnasta sekä tietoa hajajätevesiasetuksesta, sisäkuivakäymälöistä uudisrakennuksissa, virtsan lannoitekäytöstä sekä ravinnekierrosta. Lehdestä tuotettiin myös rikastettu nettiversio, jossa näköislehden kuvan takaa aukeaa kuvagallerioita ja videoita sekä mainoksista pääsee suoraan mainostajan nettisivuille tai verkkokauppaan. Lehden toimituksesta vastasi Saana Rantala Turun AMK:sta. Painosmäärä oli 5 000. Lehteä jaettiin yhdistyksen kaikissa tapahtumissa ja sitä toimitettiin useille tahoille valtakunnallisesti (mm. vesiensuojeluhankkeille) sekä erityisesti Pirkanmaan alueella kunnille, kirjastoihin ja eri yhdistyksille. Lehteä toimitettiin myös yhdistyksen yritysjäsenille jaettavaksi.

HUSSIKORTTELI 6-9.4.2017

Helsingin Messukeskuksessa järjestetään vuosittain vapaa-ajan asumisen Kevät-messut, joista yksi osa tapahtumaa on OmaMökki -messut. Tämä messupaikka on jo useita vuosia ollut yhdistyksen vuoden tärkein tiedotus- ja neuvontatapahtuma. Vuonna 2017 oli jo yhdestoista kerta, kun kaikkia yhdistyksen yritysjäseniä pyydettiin mukaan OmaMökki-messujen yhteisosastoon Huussikortteliin. Huussikorttelissa oli esillä lähes kaikki Suomen markkinoilla olevat kuivakäymälät sekä asiakkailta oli mahdollisuus tutustua erilaisiin harmaan veden käsittelyratkaisuihin. Korttelissa esiteltiin erilaisia käymäläratkaisuja niin sisälle kuin ulos, pieneen ja isoon käyttöön. Yhdistyksen omalla osastolla annettiin neuvoja ja apuja kuivakäymälän valinnasta, käytöstä ja ravinteiden kierrätyksestä niin pysyvään asutukseen kuin mökkikohteisiin. Lisäksi KSH ry piti messujen ohjelmavallalla päivittäin infoiskut kuivakäymälöihin liittyen keräten yhteensä n. 200 kuulijaa.

Yritysjäsenten innostus Huussikorttelia kohtaan oli hyvä ja Huussikortteli saatiin jo hyvissä ajoin varattua täyteen. Huussikorttelin huippuvuosista ollaan kuitenkin kaukana ja kortteli tuottaa edelleen yhdistykselle tappiota. Nykyisellään Huussikorttelin koko on vakiintunut n. 100 neliömetriin, eivätkä mukana olevilta yritysjäseniltä saadut tilattuihin neliöihin suhteutetut järjestelypalkkiot riitä kattamaan KSH ry:n omasta messuosastosta aiheutuvia kuluja. Yhtälö on vaikea, sillä OmaMökki-messut ovat yhdistykselle ja yritysjäsenille vuoden tärkein tapahtuma sekä yksi merkittävimmistä tarjoamistamme yritysjäseneduista. Yhdistyksen toiminnalle on myös tärkeää Huussikorttelin vuosittain saama valtakunnallinen huomio ja näkyvyys.

VARAINHANKINTA

Varainhankinta on yhä yksi yhdistyksen suurimmista haasteista ja erityisen haastavaa se oli toimintavuoden aikana johtuen työvoimapulasta. Yhdistyksen hankkeiden omarahoitusosuudet olivat vuodelle 2017 20-40%, joka on pienelle yhdistykselle iso voimanponnistus.

Eri yrityksiin ja säätiöihin oltiin jälleen yhteydessä ja pyydettiin hankkeille suoria lahjoituksia. Saatujen lahjoitusten määrä pieneni merkittävästi edellisvuoteen verrattuna, tämä tosin oli odotettavissa vuoden 2016 menestyksekkään Helppaa Huussia -kampanjan jälkeen. Huussikummitoimintaa jatkettiin edelleen tärkeänä kehitysyhteistyöhankkeiden omarahoitusmuotona. Lisäksi yhdistys piti maksullisia koulutuksia ja luentoja. Yhdistyksen verkkokaupassa myytiin sekä aineettomia että aineellisia tuotteita. Erityisesti panostettiin aineettomien lahjojen myyntiin ja markkinointiin. Myyntiä onkin saatu nousemaan juhlapäivinä sekä valtakunnallisina teemapäivinä, kuten esimerkiksi käsienpesupäivänä. Verkkokaupan houkuttelevuuden lisääminen, markkinointi ja tuotekehitys vaativat kuitenkin edelleen lisätyötä.

HANKETOIMINTA

Yhdistys on tehnyt erittäin vaikuttavia hankkeita jo usean vuoden ajan sekä kotimaassa että kehitysmaissa ja antaa mm. neuvontaa liittyen haja-asutuksen jätevesien käsittelyyn, ravinnekiertoon ja vesien suojeluun.

Suomessa vesiosaamista pidetään yhtenä Suomen vahvuuksista kehitysyhteistyössä, mutta yhdistys on silti yksi harvoista suomalaisista järjestöistä, joka on keskittynyt WASH-teemoihin (vesi, sanitaatio ja hygienia) kehitysyhteistyöhankkeissaan. Kehitysyhteistyössä tärkeitä on paitsi sanitaatio ja terveyden parantaminen myös erityisesti naisten, tyttöjen ja erityisryhmien erityistarpeiden huomioon ottaminen.

Yhdistyksen hankkeet hyödyttävät koko Suomen WASH-kenttää, sillä niistä saatuja kokemuksia on voitu levittää myös muiden järjestöjen käyttöön esimerkiksi koulutuksia ja neuvontaa antamalla sekä tuotettuja materiaaleja jakamalla. Yhdistys onkin neuvonut useita eri järjestöjä ja auttanut heitä mm. hankehakemusten teossa.

SAMBIAN KUIVASANITAATIO-OHJELMA 2017-2020

Vuonna 2017 yhdistyksellä oli vain yksi ulkoministeriön rahoituksella toteutettava kehitysyhteistyöhanke Sambiassa, jossa aikaisemmin eri hankkeina toteutetut pienemmät hankkeet yhdistettiin suuremmaksi nelivuotiseksi maa-ohjelmaksi. Ohjelman alla toimia on toteutettu neljällä hankealueella, kolmen eri paikallisen kumppanijärjestön toimesta. Käymälöiden rakentamisen ja koulutusten lisäksi teimme porakaivon ja vesikioskin Livingstonen hankealueella Mukunin kylään, joka palvelee paitsi satoja käyttäjiä, tuottaa myös vettä alueelle tehdylle hankkeen testipellolle. Yhdistyksen Youtube-kanavalla on tästä esimerkkejä videoiden muodossa. Lusakassa loppuvuodesta vaikea kolera-epidemia antoi muistutuksen siitä, miksi työmme on tärkeää ja koulutuksille olikin suuri kysyntä sekä Lusakassa että muilla hankealueilla. Työmme alkoi koulutuksilla myös Kabwessa sijaitsevassa Mukobekon vankilassa, jossa yli 2000 vankia elää todella huonoissa sanitaatioolosuhteissa. Kehitämme vankilan sanitaatiota ja teemme tutkimustoimintaa edelleen vuonna 2018.

VEDELLÄ JA SANITAATIOLLA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ 2017-2018

Vuonna 2017 yhdistyksen kansainvälistä työtä on tahdittanut YK:n Kestävän kehityksen tavoitteiden (SDG) jalkauttaminen sekä kehitysyhteistyöhankkeisiin että viestintätöihin Suomessa. Kaksivuotinen ulkoministeriön tukema viestintä- ja globaalikasvatushankkeemme "Vedellä ja sanitaatiolla kestävä kehitys" antoi mahdollisuuden levittää tietoutta erityisesti SDG-tavoitteesta kuusi, jonka päätavoitteena on varmistaa veden saanti ja kestävä käyttö sekä sanitaatio vuoteen 2030 mennessä. Yhdistys järjesti hankkeessa mm. paneelikeskustelun "Shit happens - Kenellä on oikeus käymälään" Maailma kylässä -festivaaleilla, jossa olivat

keskustelemassa Ulkoministeriön vesineuvonantaja Antti Rautavaara, yhdistyksen projektipäällikkö Sari Huuhtanen ja puheenjohtaja Amu Urhonen Kynnys ry:stä. Paneelissa keskusteltiin mm. miten Suomi tukee alan työtä ja siitä, miten varmistettaisiin erityisryhmien huomiointi tavoitteiden saavuttamisessa.

Yhdistys otti myös vastuulleen Kepa:n Suomi ja Agenda 2030-seurantatiedon SDG kuusi -tavoitteen raportoimisen ja järjesti sen puitteissa kaksi työpajaa, jotta raporttiin saatiin kattava kuva niin Suomen paikallisesta, kansallisesta kuin kansainvälisistä toimista ja tulevaisuuden näkymistä. Varsinainen raportti julkaistaan keväällä 2018 Maailma kylässä festivaaleilla ja sen englanninkielistä käännöstä käytetään mm. kesän 2018 HLPF-kokouksessa (High Level Political Forum), joka on kestävän kehityksen tavoitteita käsittelevä korkean tason poliittinen foorumi.

KIVIREKI – KAUPUNKIVILJELYSTÄ RESURSSITEHOKASTA LIIKETOIMINTAA 2015-2017

KIVIREKI – Kaupunkiviljelystä resurssitehokasta liiketoimintaa -hanke aloitettiin syyskuussa 2015. Hanketta rahoitettiin Pirkanmaan liiton kautta Euroopan aluekehitysrahastosta ja sen päätoteuttajana toimi Tampereen ammattikorkeakoulu. Hankkeen tavoitteena on ollut luoda, kehittää ja testata kaupunkiviljelyn sovellusten mahdollistamia liiketoimintamahdollisuuksia, uusia innovaatioita ja osaamista, jotka liittyvät suljetun ravinnekierron periaatetta toteuttavaan kaupunkiviljelyyn. Hankkeessa oli mukana yhteistyökumppaneina tamperelaisia fine-dining ravintoloita, Ravinteli Bertha, Tampereen Suomalaisen Klubin ravintola, Hella&Huone sekä Tampere-talo. Alun perin mukana oli myös Ravintola C, mutta ravintolan kiinteistöllä ei ollut mahdollisuuksia viljelyn toteuttamiseen ja yhteistyötä jatkettiin Tampereen Suomalaisen Klubin ravintolan kanssa.

Toisessa työpajassa Hiedanrannassa 14.3. keskityttiin kaupunkiviljelyn toteuttamiseen. Työpajaan osallistui 16 henkeä. Aamupäivällä pidettiin alustukset ja käytiin tutustumassa Evergreen Farms Oy:n tiloihin, jossa kehitetään sisätiloissa viljelyä led-valaistuksen avulla. Iltapäivällä tehtiin henkilökohtaiset viljelysuunnitelmat ja osallistujille oli mahdollisuus saada neuvontaa kevään aikana.

Keväällä 2017 hanketoimijat vierailivat Malmössä ja Kööpenhaminassa tutustumassa erilaisiin kaupunkiviljelykohteisiin. Yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämät kohteet edistävät kestävää ruoantuotantoa, yhteisöllisyyttä, ymmärrystä ruoan tuotannosta ja tukevat pienyrittäjätoimintaa. Matkaraportti on julkaistu hankkeen verkkosivuilla, Tampereen ammattikorkeakoulun blogissa ja hankkeen julkaisussa.

Tampereen ammattikorkeakoulun kesäprojekti Floworksin opiskelijat alias Team Turpi (Rabin Aryal, Harigovind Mukundan, Petri Sihvonen ja Borsteinn Stefánsson) työskentelivät kesän 2017 KIVIREKI-hankkeen parissa. Työryhmä kuvasi videoita hankkeen yhteistyöravintoloista, kaupunkiviljelystä ja kestävästä kehityksestä edistävistä toimenpiteistä Tampereen ammattikorkeakoulussa. Videot on julkaistu Käymäläseura Huussi ry:n ja Team Turpin YouTube-kanavilla. Lisäksi työryhmä julkaisi hankkeen Facebook-

sivustolla kaupunkiviljelyä koskevia uutisia. He kirjoittivat myös artikkelin matokompostoinnista.

Hanketoimiin kuului myös Syötävä puisto – suunnitelman laadinta. Se eteni luonnosvaiheeseen ja puistoa on suunniteltu toteutettavaksi Hiedanrantaan. Hiedanrannan kehitysohjelma yhdessä Tampereen kaupungin Kaupunkiympäristön kehittämissyksikön kanssa hoitavat suunnitelman luomisen loppuun asti.

Hankkeesta julkaistiin myös kirja Kunnioitusta raaka-ainetta kohtaan -viljeltyjä tarinoita ruokapöytiin. Julkaisussa otettiin kantaa hankesuunnitelmassa esitettyihin asioihin ja oppeihin, joista hankkeessa on saatu kokemuksia ja tietotaitoa. Julkaisu on ladattavissa hankkeen internetsivuilta ja siitä otettiin 250 kappaleen painos jaettavaksi.

Hanke sai eniten julkisuutta avointen ovien tapahtumissa, myös yhteistyöravintolat tiedottivat hankkeesta omilla kanavillaan. Työpajoissa oli mukana monipuolisesti eri toimijoita, ravintoloita, kaupunkiviljelyaktiiveja, opiskelijoita, tutkijoita ja yrityksiä. Viranomaishaastatteluin selvitettiin kaupunkiviljelyn reunaehtoja ja mahdollisuuksia. Hankkeessa vahvistettiin yhteistyötä eri toimijoiden välillä ja esim. syötävän puiston suunnittelua jatkavat Tampereen kaupungin Kaupunkiympäristön kehittämissyksikkö ja Hiedanrannan kehittämisohjelma.

HIERAKKA – HIEDANRANTA RAVINNEKIERRON JA TOIMINNALLISEN TIEDOTTAMISEN KEHITYSALUEENA 2017-2018

HIERAKKA - Hiedanranta ravinnekierron ja toiminnallisen tiedottamisen kehitysalueena 2017-2018 -hanketta rahoittaa ympäristöministeriö Ravinteiden kierrätyksen edistämistä ja Saaristomeren tilan parantamista koskevasta ohjelmasta (ns. Raki-ohjelma) 160 000 eurolla (kokonaisrahoitus 200 000 €). Hanke toteuttaa hallituksen Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön -kärkihanketta.

www.ym.fi/ravinteidenkierratys.

Elokuussa 2017 käynnistyneen HIERAKKA -hankkeen tavoitteena on saada lisää tietoa virtsan lannoitekäytön pitkäaikaisvaikutuksista, edistää virtsan lannoitekäyttöä ja -hyväksyntää sekä vaikuttaa asenneilmapiiriin. Tarkoituksena on järjestää erilaisia tapahtumia ja tilaisuuksia kuluttajille, viranomaisille ja asiantuntijoille Hiedanrannassa ja esitellä myös yleisölle hankkeen koepeltoja. Hankkeen avulla mahdollistetaan ravinnekiertoa kaupungeissa ja vaikutetaan kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelun periaatteiden muuttumiseen kiertotaloutta tukeviksi.

Hankkeen toteuttavat Tampereen ammattikorkeakoulu, Käymäläseura Huussi ry ja Ekokumppanit Oy yhteistyössä Tampereen kaupungin Hiedanrannan kehittämisprojektin ja yhteistyöviljelijöiden kanssa.

Hankkeen aloituksesta tiedotettiin valtakunnallisesti syyskuun alussa. Sen perusteella julkaistiin Tamperelaisen verkkolehdessä juttu, samoin kuin Pirkanmaan ELY-keskuksen laatimasta yhteistiedotteesta Pirkanmaan Raki-hankkeista. Hankkeen verkkosivut ovat osoitteessa www.hierakka.fi.

Hankkeen ensimmäinen yleisötapahtuma järjestettiin Hiedanrannassa, Lielahden Kartanossa 31.10. Sadonkorjuujuhla oli ilmainen yleisötapahtuma ja se oli suunnattu maanviljelijöille, kaupunkiviljelijöille sekä kaikille ravinnekierrosta kiinnostuneille kuluttajille. Illan aikana esiteltiin satokauden tuloksia ja kerrottiin ravinnekierroksen hyödyistä sekä mahdollisuuksista lyhyiden alustusten ja vapaamuotoisten keskustelujen avulla. Tilaisuuden lopuksi käytiin tutustumassa Hiedanrannan kuivakäymälöihin, joista saadaan lannoitetta koepelloille Iittalaan ja Kangasalalle. Hanketta esiteltiin myös kansainvälisessä kiertotalouden matchmaking tapahtumassa From Wastes to Valuables tutustumiskäynnillä Hiedanrannassa 24.11.17.

VALTAKUNNALLINEN JÄTEVESINEUVONTA

Uudenmaan ELY-keskus myönsi yhdistykselle rahoitusta valtakunnalliseen jätevesineuvontaan. Neuvontaa toteutettiin osallistumalla erilaisiin tapahtumiin, luennoimalla kuivakäymälöistä, jakamalla neuvontamateriaalia jätevesihankkeille, kampanjoimalla sosiaalisessa mediassa, antamalla neuvoja puhelimitse ja sähköpostilla. Tietoa on jaettu myös verkossa ja hankkeelle luotiin omat verkkosivut.

Kauden merkittävin neuvontatapahtuma oli OmaMökki -messut. Niille osallistuu vuosittain lähes 50 000 henkeä. Luentoja pidettiin 3 eri tilaisuudessa, Rovaniemellä, Padasjoella ja Helsingissä. Kemijoen vesiensuojeluyhdistyksen järjestämä neuvontatilaisuus Rovaniemellä onnistui parhaiten, siellä osallistujia oli yli kolmekymmentä, kysymyksiä tehtiin paljon ja keskustelu oli vilkasta.

Neuvonnan tilastointiin on laadittu lomake, jonka avulla saa kerättyä tietoa siitä, mitä kysytään kaikkein eniten. Pääosa kyselyistä on tullut huhti-heinäkuun välisenä aikana. Henkilökohtaista neuvontaa annetaan puhelimitse ja sähköpostilla. Kaikkein eniten kysyttiin neuvoja eri laitemalleista. Vapaa-ajan asunnoille myös enenevässä määrin asennetaan sisäkuivakäymälöitä. Käymälätuotosten käsittelystä annetaan myös neuvoja lähes joka kerta. Lisäksi neuvoja kysytään, kun on joku ongelma kuivakäymälän kanssa esim. hajua tai karpäsiä. Tyypillisesti yksi neuvontapuhelu kestää noin puoli tuntia, sen aikana keskustellaan eri kuivakäymälälaitteiden toimintaperiaatteista, käymälätuotosten käsittelystä ja soveltuvuudesta kyseisen kotitalouden tarpeisiin.

Yksi neuvonnan tärkeistä toteuttamismuodoista oli kuivakäymälätietoutta koskevan materiaalipaketin jakaminen jätevesineuvojille/projekteille. Näin voitiin varmistaa mahdollisimman laaja ihmisten tavoittaminen myös infotilaisuuksien ja internet-sivujen ulkopuolelta sekä tukea jätevesineuvojen työtä hankealueillaan. Materiaalipakettiin koottiin Kuivike-tiedotuslehti, Suomalaiset kuivakäymälät ja harmaavesijärjestelmät -esite,

Sisäkuivakäymälän ABC-esitteet, 10-kovaa kuivakäymälästä ja saatekirje. Materiaalipaketteja jaettiin jätevesihankkeille huomattavasti enemmän kuin aikaisempina vuosina (800 pkt / 9 hankkeelle ympäri Suomea). Tämän mahdollisti hanketuki, kun esitteistä ei tarvinnut periä painatuskuluja.

Hankkeen aikana tavoitettiin kattava joukko kiinteistöjen edustajia sekä tiedotuksen, infotilaisuuksien että hankkeeseen erikseen suunnitellun painetun materiaalin ja sen laajan levittämisen avulla. Hankesuunnitelmassa esitettiin arvioihin tavoitettavien henkilöiden määrästä päästiin hyvin. Verkkosivujen kävijämäärät ylittivät asetetut tavoitteet moninkertaisesti. Sosiaalisen median kanavat tavoittivat hyvin ihmisiä ja lehtijutut tavoittivat suuren yleisön. Hankkeen avulla saatiin vahvistettua paikallisten haja-asutusalueiden asukkaiden tietoa kuivakäymälöistä ja harmaiden vesien erilliskäsittelystä vaihtoehtona jätevesien käsittelylle. Myös paikallisten jätevesineuvojen osaamista vahvistettiin samalla aiheen tiimoilta.

MORTTI - MOBIILI RAVINTEIDEN TALTEENOTTO KENTTÄOLOSUHTEISSA

Lokakuussa 2017 käynnistetyn Mortti-hankkeen tavoitteena on edistää ravinteiden talteenottoa ja hyötykäyttöä syntypaikkaerottelun menetelmin valituissa tapauskohteissa, jotka edustavat erilaisia massatapahtumia, ensivaiheessa esimerkiksi puolustusvoimien harjoitusalueet ja varuskunnat. Hanke edistää toimillaan kiertotaloutta ja kestävää kehitystä. Tavoitteena on, että hankkeen loputtua Suomessa olisi käytössä toimiva käymäläjätteen käsittely-yksikkö, jota voidaan siirtää tarvittaviin kohteisiin. Koeyksikössä valmistetuille lopputuotteille selvitetään mahdolliset käyttökohteet, joissa niiden käyttö on mahdollista. Syyskaudella 2017 aloitettiin lähtötilanteen kartoitus puolustusvoimien harjoitusalueilla, joista valitaan sopivin käsittely-yksikön/laitteiston testaukseen.

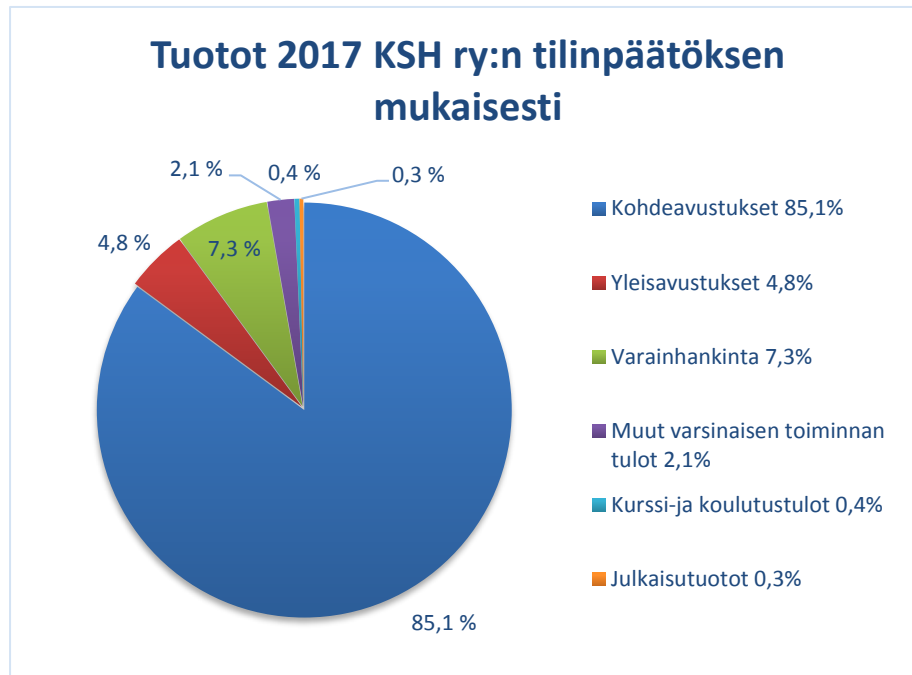
Hanke toteutetaan Suomen ympäristökeskuksen (SYKE), Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK), Puolustushallinnon rakennuslaitoksen (PHRAKL) ja Käymäläseura Huussi ry:n (KSH) yhteishankkeena. Hankkeessa on tiiviisti mukana myös Puolustusvoimat (PV), joka tarjoaa mahdollisuuden koekäyttää pilot-yksikköä. Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) on mukana asiantuntijasidosryhmänä. Hankkeen koordinaattorina ja rahoituksen hakijana ja päätoteuttajana toimii SYKE ja osatoteuttajina TAMK, KSH ja PHRAKL. Yhdistyksen pääasiallinen rooli hankkeessa on vastata sen tiedotuksesta. Kaksivuotista hanketta rahoittaa Sitra.

TALOUS

Toimintavuonna 2017 tilinpäätöksen ja palkanlaskennan hoiti Pluscom Taloushallinto Tampere Oy, muista taloushallinnon tehtävistä vastasi yhdistyksen hallintokoordinaattori. Yhdistyksen pankkina toimii edelleen Kangasalan Osuuspankki. Yhdistys jatkoi sähköisen taloushallinnon järjestelmän Fivaldin käyttöä, joka

mahdollistaa reaaliaikaisen taloudenseurannan ja vähentää myös tulostustarvetta.

Vuoden 2017 tulos on negatiivinen 10 911,16 euroa. KSH ry:n tuotot ja muu varainhankinta olivat yhteensä 284 765,19€ (edellisvuonna 471 195,69€). Edellisvuoteen verrattuna toimintaresurssit supistuivat siis lähes puolella. Pääosa toiminnasta rahoitettiin ulkoministeriön, ympäristöministeriön ja ELY-keskuksen hankerahoilla. Lisäksi yleisavustuksia yhdistyksen toimintaan saatiin ympäristöministeriöltä, Tampereen kaupungilta ja Keskitien tukisäätiöltä.

Omarahoitusta kerättiin mm. jäsenmaksuilla, joita korotettiin vuodelle 2017. Ehdotus jäsenmaksujen korotuksesta tuli suoraan jäseniltämme syysvuosikokouksessa. Yhdistys ei ole nostanut jäsenhintoja useaan vuoteen, joten nyt oli aika muutokselle. Lisäksi uusissa jäsenmaksuissa otetaan myös eläkeläiset huomioon. Jäsenmaksut vuonna 2017 olivat:

- henkilöjäsen 30€
- opiskelijajäsen 15€
- eläkeläisjäsen 15€ (kategoria)
- perhejäsen 40€
- yritysjäsen (iso) 600€
- yritysjäsen (pieni- ja keskisuuri) 300€
- yritysjäsen (mikro) 200€ (uusi kategoria)
- yhteisöjäsen 50 €

Omarahoitusta kartuttivat myös Sambian hankkeen huussikummituotot sekä erilaiset lahjoitukset. Lisäksi muita tuloja yhdistys saa oppaiden myynnistä sekä verkkokaupan kannatustuotteiden myynnistä. Omarahoituksen kerääminen on yhdistykselle jatkuva haaste ja asettaa rajoituksia sille, kuinka paljon hankkeita voidaan toteuttaa. Varainhankinta ja varainhankinnan kehittäminen tulee siis jatkossakin olemaan yhdistyksen yksi suurimmista fokuksista.

Tilintarkastuksesta ja hankkeiden erityistilintarkastuksista vastasi HT-tilintarkastaja Raili Hannus / Tili- ja isännöintikeskus T.I.K. Oy.

Suorat hallinnon kulut tippuivat edellisvuoteen verrattuna lähes 10 000 eurolla ja olivat nyt n. 17 700€. Yhdistys pyrkii pitäytymään hallinnon kulujen minimoinnissa, jotta suurin osa kuluista saataisiin ohjattua varsinaiseen sanitaatio- ja tiedotustyöhön. Toimintavuoden henkilöstökulut pienenevät myös edellisvuoteen verrattuna merkittävästi ja olivat yhteensä reilut 94 000€ (n. 154 000€ vuonna 2016). Yhdistyksen kulut kohdistuvat pääosin hankkeiden omarahoituksen lisäksi varainhankintaan, materiaalin tuottamiseen, neuvontaan, tapahtumiin osallistumiseen ja tiedotukseen pakollisten hallinnon kulujen lisäksi.

Yhdistys toimii jo ideologiansa puolesta kestäväällä tavalla ja pyrkii tavoittelemaan kestäviä toimintamalleja kaikissa sen toiminnoissa. Ympäristökysymykset otetaan huomioon mm. suosimalla julkisia kulkuneuvoja kotimaan matkoilla ja huolehtimalla kierrätyksestä toimistolla. Hanketoiminta kokonaisuudessaan tähtää kestäväan kehitykseen. Myös sosiaalinen kestävyys otetaan huomioon hanketoiminnan lisäksi kehittämällä työhyvinvointia toimistolla ja vaikuttamalla yhteiskunnallisiin kysymyksiin aktiivisesti.

Suurimpana haasteena yhdistykselle on taloudellisen kestävyuden varmistaminen. Uusia varainhankintamahdollisuuksia on vuosien ajan kokeiltu ja kehitetty, vaikkakaan tarvittaviin lukemiin ei ole vielä päästy. Erityisesti yritysyhteistyötä tulee kehittää. Hanketoiminta on viime vuodet ollut hyvässä vaiheessa ja taloushallinnon käytännöt ovat läpinäkyviä ja toimivia, mutta toisaalta hankkeiden suuret omarahoitusosuudet vaikeuttavat yhdistyksen toimintaa ns. perustulojen ollessa rajalliset. Hallinnon kulut on onnistuttu vuosien ajan pitämään minimissä, mutta talous ei silti ole pitkäjänteisesti kestäväällä pohjalla. Työntekijöitä tarvittaisiin enemmän, mutta palkkakulujen varmistaminen tuleville vuosille on epävarmaa.

Taloudellinen tilanne tekee pienten yleishyödyllisten yhdistysten toiminnasta haastavaa. Toiminta nojaa edelleen suuressa määrin vapaaehtoistyöhön, vaikka pienellä työvoimalla ja aktiivisen hallituksen voimin näkyvyyttä onkin voitu ylläpitää ja kysyntään on voitu vastata melko hyvin. Ulkopuolinen rahoitus on silti yhä ensiarvoisen tärkeää. Jo usean vuoden ajan yhdistys on toiminut hyvin pienillä määrärahoilla ja tehnyt hankkeiden ulkopuolista toimintaa erittäin pienillä resursseilla. On kuitenkin vaarana, ettei yhdistys pysty jatkamaan monipuolisten hankkeiden ulkopuolisten palveluiden tarjoamista ilman avustusten kasvua. Näitä seikkoja silmällä pitäen yhdistyksen strategian kehittäminen jatkuu aktiivisena myös tulevana vuonna.

Käymäläseura Huussi ry on kasvanut nopeasti ja kunnianhimoiset suunnitelmat ovat monelta osin jalkautuneet käytäntöön. Kehittämistyö jatkuu, ja yhdistyksen lähitulevaisuuden tavoitteena on tunnettavuuden, asiantuntijuuden sekä omavaraisuuden kasvattaminen. Kuivakäymälätekniikoilla on selvästi sekä kotimaassa että kansainvälisesti yhä suurempi kysyntä vesivarojen ja ravinteiden vähetessä. Toiminta perustuu erityisesti joustaviin ja innovatiivisiin työskentelymenetelmiin, korkealaatuisiin hankkeisiin ja osaavaan henkilökuntaan.